

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2021-10-24
Besvaras senast
2021-11-03 kl. 12.00

Till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

2021/22:251 Hot, våld och stölder i svenska butiker

Möjligheten att meddela tillträdesbutik till butik har nu funnits i drygt ett halvår. Lagstiftningen visar sig dessvärre inte ha den kraft som önskas. I de fall tillträdesförbud beviljas verkar förbuden fungera över förväntan. Problemet är att få tillträdesförbud meddelas, trots omfattande stölder och en kraftig ökning av hot och våld i svensk handel.

Under lagens första sex månader ansöktes om tillträdesförbud till butik vid 312 tillfällen. Endast 83 stycken beviljades (26 procent). Dessutom verkar bedömningarna skilja sig åt i olika delar av landet. Vissa åklagarkamrar har beviljat över 80 procent av ansökningarna, andra har inte beviljat någon ansökan. Utöver att besluten skiljer sig över landet anges sällan konkreta skäl till att tillträdesförbud nekas. Åklagarnas beslut motiveras ofta enbart med: "Saknas tillräckliga skäl." Det gör det omöjligt för sökanden att kunna läsa ut varför beslutet fattades och kunna bedöma möjligheten att överklaga.

En motivering som dock förekommer frekvent är att det saknas fällande domar. Tanken bakom tillträdesförbudet var att lagen skyndsamt skulle användas för att förhindra att framtida brott sker. Att invänta en fällande dom omöjliggör en snabb hantering. Tillträdesförbudet är dessutom tidsbestämt då det avser att hantera en person som under en viss period i livet inte har förmåga att sköta sig vid besök i butiken. En dom, som ofta kommer många månader, ibland år, efter brottet är inte ett bra verktyg för att bedöma dagens risk. Dessutom läggs de flesta ärenden om butiksstölder ned, varför fällande domar är sällsynta vid butiksbrott.

Att åklagarna fattar beslut om tillträdesförbud är bra då det garanterar att förbudet prövas ordentligt. De första sex månadernas erfarenhet visar också att åklagare och polis skyndsamt hanterat ansökningarna och att beslut fattats inom rimlig tid. Att behöva avvakta fällande domar förhalar dock processen och riskerar att göra lagen tandlös.

Det låga antalet beviljade ansökningar har fått många handlare att tvivla på lagens effektivitet. Det är olyckligt då de som fått sin ansökningar beviljade kunnat visa på att tillträdesförbud till butik fungerar mycket väl.

Med de brister som identifierats ovan riskerar lagen att uppfattas som byråkratisk, komplicerad att använda och inte så effektiv som avsågs.

Jag vill med anledning av ovanstående fråga justitie- och migrationsminister Morgan Johansson:

Avser ministern att vidta några åtgärder för att se till att den svenska handeln får ett starkare skydd mot brott i form av hot, våld och stölder?

.....

Johan Pehrson (L)

Överlämnas enligt uppdrag

Lena Lindbäck